

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae Refutatoriae Apologiae Pro Nuperis Anti-Thesibus

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1685?]

Conclusio Secunda. Frustrà Apologista pergit exigere responsum ad
præliminaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40589

CONCLUSIO SECUNDA.

Frustrà Apologista pergit exigere responsum ad præliminaria.

§. I.

Dilatatur primum pertinens ultimarum nostrarum Thesium, ut clarius pateat, quod præliminaria eo solo fine sint excogitata, ut Patres aliquo colore se possint excusare, quod non tradant Articulus suæ doctrina.

Pertinens, cujus in titulo hujus §. fit mentio, sic habet: *Vbi RR. PP. juxta primam partem contractûs tradiderint suas sententias Illustrissimo Domino, liberrimum illis erit agere de illis, qua voluerunt esse præliminaria; nimirum contra sententias nostras, prout ipsis placuerit, replicando juxta secundam partem contractûs, vel nos interrogando juxta partem quartam. Ad quid ergo volunt illa præmitti ut præliminaria; nisi ut numquam tradant suas sententias?* Pertinens istud habet duo membra æquè principalia, quorum prius est hoc: *Vbi RR. PP. juxta primam partem contractûs tradiderint suas sententias Illustrissimo Domino, liberrimum illis erit agere de illis qua voluerunt esse præliminaria; nimirum contra sententias nostras, prout ipsis placuerit, replicando juxta secundam partem contractûs.* Ita namque habet secunda pars contractûs: *SENTENTIÆ A PARTE VNA TRADITÆ, PER ILLUSTRISSIMUM DOMINUM ALTERI PARTI COMMVNICABUNTUR EO FINE, UT HÆC CONTRA REPLICET; POSTMODVM PARS VTRAQUE IN DEFENSIONEM SVARVM SENTENTIARVM DVPLICET; ET POSTEA, SI OPVS, PROCEDATVR AD QVADRVPLICAM; ET DENIQUE AD COLLATIONEM VERBALEM:* Cui si Patres post traditionem suarum sententiarum infistant, liberrimum illis erit siue ex constitutionibus Pontificiis, siue ex scriptis D. DU BOIS, siue ex lectionibus ejus publicis (his enim etiam satisfactum volunt) adversus sententias à nobis traditas, quidquid voluerint & quomodo voluerint, replicare.

Ad quid ergò his omnibus satisfactum volunt, priusquam doctrinæ suæ Articulus tradant; nisi ut quocumque modo subterfugiant satisfacere obligationi, quâ per contractum sese obstrinxerunt, quemadmodum & nos, collationem incipere à traditione suarum sententiarum?

Enimverò si seriò quærant responsa nostra, exhibeant ipsi prius doctrinæ suæ Articulus: tunc enim, etiam vi contractûs, tenebimur ad omnia illa respondere: quod quamdiu non faciunt, non responsa nostra, sed subterfugia quærent, ne cogantur sententias suas tradere.

Secundum membrum pertinentis est: *Vbi RR. PP. juxta primam partem contractûs tradiderint suas sententias, liberrimum illis erit agere de illis, qua voluerunt esse præliminaria, nos interrogando juxta partem quartam.* Quarta pars contractûs est: *VTRIQUE PARTI LICITVM ERIT INTERROGARE ALTERAM DE ARTICVLIS NON EXPRESSIS, NVM EOS TENEAT:* Juxta quam, ubi doctrinæ suæ Articulus tradiderint, poterunt Patres nos interrogare, quid doceamus circa singula puncta præliminarium, etiam circa omnia quæ D. DU BOIS unquam dixit & scripsit. Et quamvis, si omnibus illis vellent inhærere, totus contractus numquam exhauriretur; habebitur equidem istud boni, quod, quemadmodum nos jam tum fecimus, etiam Patres secundum primam partem contractûs exhibuerint suas sententias: adeoque Theologorum orbis, & quod præcipuum est, sancta Sedes dijudicabit facillè de doctrinâ utriusque partis.

Cùm autem hanc viam adèdò apertam Patres ingredi detrectent; rursus hinc conficitur quod totum illud molimen quæstionum præliminarium non aliò tendat, quàm ut suas sententias non cogantur exhibere.

§. 2. Tri-

Trilemmate ostenditur crambem illam notissimam, toties recoctam, eo sine iterum coqui, ut sententias suas in lucem dare non cogantur.

Vel S. Sedes sententias nostras de bonorum operum principio, de morum regulâ, de humanarum actionum scopo five fine &c. suo Judicio confirmabit, uti confidimus, vel reprobabit, uti Patres sperare se saltem simulant; vel, quemadmodum de doctrinâ Censuræ Lovaniensis, judicabit sententias nostras *posse teneri & doceri sine offensa S. Sedis.*

Quidquid illorum eveniat, inutilia prorsus sunt præliminaria. Nam si primum contingat, confidimus fore ut Patres Apostolicæ decisioni pareant: nec dubitant, credo, quin & nos parebimus.

Quid verò si secundum contingat? Non dubitantus quin se submissuri sint Patres: de nobis verò quid dubitant, cum illas ipsas sententias nostras, primum in exhibitione earundem, deinde iterum in ultimis Thesis nostris S. Sedis judicio submiserimus; & nunc pro tertiâ vice iterum submittamus? Quod si post tot submissiones, verbo nostro non steterimus, tum demùm Patres justè poterunt nos accusare, quod Christi in terris Vicario simus refractarii, & quod insuper contractum non impleverimus.

Postremò si tertium accidat; dubitare non possunt Patres, quin tam promptè amplexuri simus judicium S. Sedis, quàm nunc istud amplectimur circa doctrinam Censuræ Lovaniensis.

Quorsùm ergò tam importunè, contrà contractum inter nos initum, iterum pro tertiâ vice obruduntur toties repulsa præliminaria & in iis crambe recocta? Nisi ut Patres non cogantur tradere suas sententias?

CONCLUSIO TERTIA.

Apologista frustrâ allegat varias rationes, ob quas Patres non censeantur erubescere doctrinam suam; etsi eam non exhibeant eo modo, quo nostram exhibuimus.

Primam rationem, quâ suos excusat, exprimit Apologista his verbis: *Doctrinam nostram quotannis proponimus publicis Thesis de universa Theologia defendendam. Si ejusmodi exhibitio suffecisset, non opus erat convenire, ut quemadmodum nos, ita & ipsi traderent doctrinæ suæ Articulos; cum jam pridem soliti sint Theologiam universam quotannis defendere.*

Deinde non quærebantur sententiæ unius, vel sententiæ quæ disputationis causa proponuntur; sed quæ communiter à Patribus in Belgio & absolutè tenentur. Nam Authores famosi *Speciminis Romæ exhibiti innuunt sententias eo titulo non habendas esse veluti suas, quod in Thesis aliquâ fuerint propugnata.*

Secundò allegat hanc rationem: *Doctrinam nostram tibi expressi sæpiùs, variis hinc inde editis Thesis. Estque opposita potissimum doctrina Lutheri, Calvini, aliorumque, sed & Cornelii Iansenii & Michaëlis Baii, uti & tua, tuique in doctrinâ principalis.*

Præter ea, quæ ad rationem priorem allegavimus, huic respondemus, quod adeò vaga & incerta sunt, quæ Author Apologiæ in tot tamque diversis Thesis contrà me editis defendit, ut fortè anni requirerentur, quò posset inde certò statui, quid vel ipse Author Apologiæ sentiat. Exempli causâ, de gratia & prædestinatione, an in utroque Molinam & Lessium cum suis Affeclis, an verò Cardinalem Bellarminum & Tannerum cum suis sequatur? Item cur Lovaniensium doctrinam de gratia per se efficaci pro solo statu naturæ lapsæ potius, quàm Thomistarum pro utroque statu, culpandam sentiat: Et similiter, quam sentiat debere esse morum nostrorum regulam? Quod enim de *vera Germanaque*